

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 26.—
 za en mesec 2.20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
 V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravi prejemam mesečno . . 1.70
 Sobotna izdaja:
 za celo leto 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE C

Inserati:
 Enostopna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat " 13 "
 za trikrat " 10 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznamila, zabavne, osmrtnice itd.:
 enostopna pettivrsta po 18 vin.
 Poslano:
 enostopna pettivrsta po 30 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenemil nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vožni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisati se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511, bo: n.-hero. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Delimitacija Albanije.

London, 9. januarja. Eno najtežavnih vprašanj pri poslaniški konferenci bo to, kakšne meje naj se Albaniji potegnejo. Dozdaj se o tem vprašanju še ni razpravljalo v pravem pomenu besede, ampak se vrše še razgovori med poslani in se izmenjujejo misli med posameznimi kabineti.

Avstrijska diplomacija, ki dobro čuti, da nima v balkanski krizi znamenitih nobenih pravih uspehov — pristanišče ob Adriji pod internacionalno kontrolo ni za Avstrijo dosti bolj prijetno kot srbsko — skuša uveljaviti svoj projekt glede meja Albanije. Ali hoče s tem res onemogočiti povezanje Srbije, ki bo od vseh balkanskih držav najmanj dobila, dasi se je v vojaškem oziru skoro najbolj obnesla, ali hoče morebiti ustvariti življenja zmožno Albanijo, ki bi se mogla ubraniti tudi nevarnega vpliva Italije, ali računa na to, da se Albanija kdaj med njo in Italijo razdeli in je potem boljše, da je večja — o tem so mogoče same kombinacije.

Kakor vedno, je stališče Italije dozdaj s sedmimi pečati zapečaten knjižica, pa tudi Nemčija ne da nič od sebe — v javnost seveda. Javnost zato ne more presoditi, je li avstrijski projekt glede Albanije tudi projekt trozveze ali ne. To se bo videlo, ko bo rešeno vprašanje Odrina in egejskih otokov, ker preje Albanija ne pride, saj ne formalno na vrsto.

Znani so pa že delimitacijski projekti in sicer tisti, ki jih predlagajo 1. balkanska zveza, 2. Avstrija in 3. tripelententa.

Balkanski projekt.

Meja se začne ob Jadranskem morju pri Lešu (ki ostane albanski), to je pri izlivu Drina, potem ne sledi Drinu, marveč teče ob grebenih dukadžinskih gorah nekako v ravni črti od Leša do izliva belega Drina v Drin, se zavije potem, sledeč črnemu Drinu, proti vzhodu, pri ohridskem jezeru pa gre proti jugu v boku do Valone. Tako ostane v rokah zaveznikov skoro vsa Severna Albanija, vse ozemlje na desnem bregu črnega Drina, na jugu pa ostaneta albanska Berat in Valona, dočim Korica, Preveza in ves argyrokastrisjki ja-

ninski in kastorijski okraj pripade zaveznikom.

Avstrijski projekt.

Ob Jadranskem morju se začne meja pri izlivu Bjane, kakor je že zdaj, teče potem ob reki Kiri, tako da Skader ostane albanski, sledi nato Drinu do njegovega prvega kolena, od tu se vije mimo kraja Nikaj, ki ostane albanski, do Pečl (tudi albanska), nato zavije na vzhod, sledeč belemu Drinu (tako da Djakova ostane albanska) do njegovega izliva v Drin, nato sledi črnemu Drinu, toda tako, da Debar ostane albanski, od južnega konca ohridskega jezera gre pa nekako v navpični črti skoro do Janine, ki pa ostane grška, dočim bi Korica in Konica ostala albanska, severno od Janine pa gre južna meja ob reki Kalamas do Gume-nice nasproti otoku Krfu, tako da Albaniji pripade tudi Argyrokastron. Pač pa pusti Avstrija Srbiji ves prizrenski okraj, Šar, Planino in sploh vse ozemlje od črnega Drina do Vardarja, izvzemši Debar.

Projekt tripelentente.

Severna meja od Leša do izliva belega Drina v Drin in vzhodno do ohridskega jezera se popolnoma vjema s balkanskim načrtom. Od južnega konca ohridskega jezera pa teče meja v nekoliko širšem loku tako, da Korica ostane še albanska, do Himare ob Jadranskem morju; Argyrokastru je ravno na meji.

Slednji projekt je ruskega izvora in figurira kot posredovalni predlog. Prizrena Avstrija, kakor se upravičeno domneva, Srbiji več ne negira, pač pa zaradi Skadra, Peči in Djakove občutno tangira črnogorsko, zaradi Debra pa srbsko interesno sfero, dočim v Bulgarijo ni v konfliktu, pač pa precej zelo z Grčijo. Grške interese pa zelo tangira tudi predlog tripelentente. Z gotovostjo se o Italiji ve le to, da Skader odločno priznava Črnigori. Ako omenjeni avstrijski projekt odgovarja popolnoma resnici, Avstrija Srbije noče preveč oškodovati in bi glede Debra tudi znala odnehati; kočljivejša pa je vprašanje Severne Albanije z ozirom na zahteve Črnogore. Glede Grkov utegne posredovalni projekt tripelentente brez večjih težav obveljati.

Treba pa je opomniti, da je glavna težkoča že odstranjena, ako Avstrija res ne vztraja več na odstopu Prizrena Albaniji.

Zaznamovati je le še dejstvo, da se ona struja na Dunaju, ki je za energičnejši nastop, zelo obrača proti temu, ker je Avstrija privolila v londonsko konferenco, češ, da jo tam čakajo le diplomatski porazi. Naglašajo se od te strani, da je angleško časopisje pisalo odpočetka avstrofilske le zato, da Avstrijo zvabi na konferenco, kjer pa se je baje pokazalo, da je vse proti Avstriji.

Vprašanje jadranske železnice in albanskega vladarja.

Vprašanje internacionalnega pristanišča in železnice je tudi le še v principu rešeno. Na Dunaju se boje, da bi železnice Donava - Adrija ne dobila v roke »Banca Commerciale di Milano«, ki je financirala v Skadru firmo Tozzi & Comp., katera je že pred leti stopila v zvezo s turško vlado, da to železnico zgradi in sme eksploatirati severoalbanske gozdove.

Perede je tudi vprašanje, kdo postane albanski vladar in bo li samostojen ali pod turško suvereniteto. Tripelententa podpira baje Ahmed Fuada, ki bo menda orodje v rokah Anglije.

Nek avstrijski tednik je te dni zapisal: »Ako se tudi v vprašanju delimitacije Albanije udamo, potem ne bomo glede Balkana sploh nikoli več imeli nobene besede, potem smo tudi kot velesila nehali biti.«

Ali je ta pesimizem upravičen, o tem danes preemtorična sodba še ni mogoča. Če je to res, nosi krivdo izključno le avstrijska diplomacija in tudi notranjepolitična smer avstrijskih državnikov. Nekatera znamenja zadnjega časa pa kažejo, da si Avstrija želi s Srbijo boljšega razmerja.

Obleganje Odrina.

(Priročil po bulgarskem izvorniku v »Utru« prof. A. Bezenšek.)

Sofija, 3. januarja.

Te dni, ko je na jugu topla kakor spomlad, sta se odločila dva dijaka bulgarsko-katoliške ohridske gimnazije, da poskusita prodreti skozi močne oblegovalne redove okoli mesta: Dijak Angelj Tabakov, po rodu Bulgar, je bil zdaj v VII. razredu, njegov tovariš Hristaki Kostulisi, po rodu Grk, dijak v istem razredu. Oba sta se dogovorila s Štefanom Anastasovim, vojakom kristijanom, kateremu se ni dopadlo v turški

službi, da se vsi trije podajo neke temne noči na silno nevarno pot.

Dijak Tabakov je napisal pred odhodom pismo do svojih starišev v Svilengradu, da vedo, kaj se je zgodilo z njim, ako ga ne bo domu do božičnih praznikov. Pismo je izročil nekemu tovarišu, da ga pri prvi priliki odpošlje na dotični naslov.

Te dni je pa dijak vendar srečno prišel v svoje rojstno mesto Svilengrad (Mustafa Paša) in pripoveduje znancem, kako težavno in nevarno je bilo njegovo potovanje in kako hudo se godi prebivalcem v Odrinu.

Vsebinska njegovega pripovedovanja je sledeča:

Bila je temna noč, ko smo se podali v Kum Mahlé, predmestje Odrina. Tam gremo v neko krčmo, pa izpijemo vsak eno čašo vina. Proti polnoči zapustimo krčmo ter tiho krenemo na pot iz mesta.

Lazili smo čez grm in strm v severovzhodni smeri. Pot smo v temi izgubili, pa smo hodili po polju in po vrtilih, kjer je bilo polno štorov murvinih dreves, katera so bili Turki posekali. Dospeli smo po težavni poti do Beramtekéja (turškega samostana).

Kako so nezanesljivi in brezbržni turški vojaki, morete si predstaviti, ko vam povem, da smo hodili samo nekaj korakov oddaljeni od turških straž, psi so lajali za nami, a turški vojaki so mirno okoli ognjev na stražah — spali, Nobeden nas ni opazil.

Tavalili smo molče naprej ter dospeli do prostora, obgrajenega s kakimi petimi vrstami bodeče žice. Ako bi poskusili preko te zapreke, sigurno bi na bodicah obviseli, kakor ribe na trnku. Tipali smo torej, da bi našli konec te bodeče mreže in tako smo prišli do reke Marice. Ni bilo dolgo premišljevat, ampak kar udarimo jo preko vode. Ta na srečo ni bila bolj globoka kakor do rame. Preplavamo jo torej srečno vsi trije.

Potem pa gazimo dalj časa po blatni in lužah, sledih preplave. Komaj smo nekoliko korakov od brega, opazimo, da se ravno proti nam giblje človeška senca.

Ustavimo se.

»Stoj!« zakriči nam nasproti stoječi človek.

Mislili smo v prvem trenutku, da je to turški vojak-Pomák, kateri nas hoče skušati in zato kliče po bulgarski. (Pomáki govore bulgarski, a so mohamedanske vere.)

LISTEK.

Roža svelá.

Angleški spisal H. R. Haggard.
(Dalje.)

Godvin je pogledal Wulfa, ki mu reče angleški:

»Povej mi resnico, brat. Temu možu ni mogoče ničesar prikriti.«

Nato Godvin odgovori:

»Sir, ljubiva jo in sva njena zaročenca.«

Sultan ju strme pogleda.

»Kaj! Obadva?« vpraša.

»Da, obadva.«

»In ona obadva ljubi?«

»Da,« odvrne Godvin, »oba, vsaj tako pravi.«

Saladin si pogladi brado, Hasan pa se nasmehne.

»Koga izmed vaju, viteza, pa bolj ljubi?«

»To, gospod, ve samo ona. Ko pride čas, nama pove.«

»Zdi se mi,« reče Saladin, »da je vsa stvar zanimivo zapletena. Ako je vama drago, sedita ter mi jo razložita.«

In sedla sta na divan in pripovedovala zgodbo od začetka do konca, ne da bi kaj zamolčala; in dasi je bila povest dolga, se je sultan ni naveličal poslušati.

»Zanimivi dogodki,« je rekel, ko sta končala, »zdi se mi, da vidim v njih Alahovo roko. Gospoda viteza, morda menita, da sem vama krivico storil — vama in vajinemu stricu siru Andreju, ki je bil svoje dni moj prijatelj, ki je odvedel mojo sestro in s tem dal povod bojem in gorju in morebiti nepričakovani sreči.«

»Poslušajta me. Zgodba, ki sta jo vama povedala dva frankovska lopova, duhovnik in verolomni vitez Lozel, je bila resnična. Imel sem sanje, kakor sem pisal vajinemu stricu, da se prepreči prelivanje krvi tisočev in tisočev, ako bi bivala moja nečakinja pri meni. V tistih sanjah sem tudi videl njen obraz. Zato sem iztegnil svojo roko ter jo od daleč pripeljal k sebi. Zdaj pa sta jo vidva izrgala iz rok velikega morivca; je na varnem na mojem dvoru; jaz pa sem zato odslej vajin prijatelj.«

»Gospod, ali si jo videl?« vpraša Godvin.
 »Viteza, videl sem jo in njen obraz je prav oni obraz, ki sem ga videl v sanjah; zaradi tega sem docela prepričan, da je v teh sanjah govoril Bog.«

Poslušajta, gospod Godvin in gospod Wulf,« je nadaljeval Saladin z izpremenjenim, resnobnim, zapovedujočim glasom. »Prosim te, karkoli vama drago, in dasi sta Franka, bogastvo, zemljo, naslove, sploh vse dobita, a ne zahtevajta od mene Rože Sveta, princezinje balbeške, ki jo je pripeljal Alah k meni v moje namene. Vedita tudi, da umrjeta, če bi mi jo skušala odvesti, in da mora i ona umreti, če pobegne od mene in se mi jo posreči zopet ujeti. Vse to sem že tudi njej povedal, in vse to še enkrat prisegam pri Alahu. Ona je zdaj tukaj in tu v moji hiši mora bivati, dokler se sanje ne izpolnijo.«

Brata sta se preplašeno spogledala; videla sta, da sta bila zdaj dalje od svojega cilja kakor celo v Sinanovem gradu. Godvinu pa se razjasni obraz, on vstane ter odgovori:

»Strašni vladar jutroviski, slišala sva te in poznavam nevarnost. Obdaril si naju s svojim prijateljstvom; midva je vsprejemava, hvaležna sva ti in ničesar drugega si ne želiva. Bog, si rekel, je pripeljal našo gospico Rozamundo k tebi v svoje namene, glede katerih nimaš najmanjšega dvoma. Njegovi nameni naj se izvrše, kako, to seveda je za nas skrivnost.«

»Dobro si govoril,« odvrne Saladin. »Posvaril sem vaju, gosta moja, radi

lega ne smeta mene krivega delati, če bom držal besedo. Ne zahtevam pa od vaju nobene oblube, ki bi morda zavledla plemenite viteze v laž. Da, Alah je zahteval to čudno zagonetko, in Alah jo razreši ob svojem času.«

XVII. POGlavJE.

Odhod bratov iz Damaska.

Na Saladinovem dvoru so izkazovali Godvinu in Wulfu velike časti. Dali so jima hiše na razpolago in celo tropo služabnikov. Na svojih brzih konjih Dimu in Plamu sta jahala v puščavo na lov, in če bi jih bila volja, bi lahko jezdila v najbližje krščansko mesto. In nobena roka se ne bi dvignila, da ju ustavi, ker sta se prosto gibala. Pa kam naj gresta brez Rozamunde?

Saladina sta pogosto videla; rad jima je pravil o onih dneh, ko sta oče in stric bivala na Jutrovem, ali se razgovarjal z njima o Angleški in Frankih ali celo razpravljal tupatam z Godvinom o verskih stvarih. Da jima pokaže svoje zaupanje, jima je podelil dostojanstvo častnikov svoje telesne straže.

Mir je vladal, pa Godvin in Wulf sta vedela, da ne bo več dolgo vladal. Damask pa planjava okrog njega sta bila veliko taborišče in dan na dan so vrel skupaj novi tisoči divjih rodov

»Kažite, šta hočete, ili ja puca m!« Tedaj smo razumeli, da so to naši ljudje — braća Srbi. Poprej nismo vedeli, da so srbski vojaki okoli Odrina.

Precej rečemo, da smo Bulgari, begunci iz Odrina.

Srbski častniki so nas izpraševali, in ko so zvedeli, da je res tako, dali so nas odpeljati v Svilengrad.

Kako je bilo v Odrinu ob času bombardiranja?

V mestu življenje ni bilo lahko. Čim se je objavilo vojno stanje v Odrinu, občutili so vsi prebivalci težave vojne. V mestu ni mogel človek ničesar ziniti. Tudi stene so dobile ušesa. Če je kdo kaj neprevidnega rekel ali kaj neznanega storil, je že bil zaprt ali celo obešen.

Čim zahaja solnce, se mora vsakdo podati domu. Po ulicah se sliši samo pekot kavalarijskih patrolj.

Dne 20. oktobra smo zaslišali prvi strel topa črez Derviško mogilo.

Turki so bili v velikem strahu pred bližajočimi se »gjavri«.

Kristjani pa so v svoji notranjosti proslavljali trenutek, ko se bliža osvobodjenje raje izpod turškega jarma.

Dne 20. oktobra je bilo jasno slišati več strelav drugoga za drugim. Bulgarski vojaki so se približevali mestu.

Zvečer so se mnogi Odrinčani vpenjali na strehe in opazovali s strahom, kako padajo granate bulgarskih topov na turške trdnjave.

Okoli 7. novembra so začele granate padati v mesto. Ponoči 8. novembra je povzročila bulgarska kanonada strašno paniko po celem mestu; prebivalci so s kriki bežali iz hiš, da bi se poskrili v drugih kotih mesta pred letječimi granatami.

V Odrinu nismo mogli vedeti, da je mesto obkoljeno in oblegano. Okoli 12. novembra smo pa vendar zvedeli, da bulgarska armada nastopa proti Carigradu.

Dne 31. oktobra je bilo četam dano povelje, da poskusijo odpreti pot proti Carigradu; a bili so popolnoma razbiti od bulgarske armade. Večina jih je padla, nekoliko jih je bilo zajetih in samo majhen del se je vrnil v Odrin.

Dne 3. novembra je ponovilo isti poizkus 150 Albancev (Arnavtov), ki so se prostovoljno javili v ta namen, da bi raztrgali bulgarsko verigo. Od njih so se vrnili samo trije.

Dne 3. decembra začela se je spet močna kanonada, katere smo se vsi grozno prestrašili. Prve granate so padle okoli džamije Sultan-Selimove.

Preplašeni prebivalci so bežali iz hiš in jo s patroljami vred udarili v beg proti železnični postaji Karaagač, kjer je evropsko predmestje.

Ko so pa tudi tam začele padati granate, bežalo je zbegano ljudstvo med silnim krikom proti novemu oddelku »Kale-mahlé«. Pa tudi temu delu mesta niso prizanesle granate, in nesrečniki so tekli proti okrajema »Kum-mahlé« in »Jaldarum«, kjer je bil ogenj bolj redek.

Šele o polnoči je prenehala panika, ko so topovi utihnili. Bulgari in kristjani sploh so to noč poleg groze občutili tudi radost, ker so bili vsi prepričani, da bodo bulgarski vojaki kmalu v Odrinu.

V tej strašni noči, ko so vsi mislili, da je nastopil ne samo konec Odrinu

ter množili armado vladarjevo. Vprašala sta Masudo, kaj to pomeni.

»To pomeni džihad, sveto vojsko, ki jo oznanjajo v vsaki mošaji po celem Jutrovem. To pomeni, da je blizu veliki boj med križem in polmesečem; tedaj si bosta vidva, romarja Peter in Janez, morala izbrati svoj prapor.«

»O tem bo pač odločitev lahka,« reče Wulf.

»Lahka?« odvrne Masuda. »Ali se bosta lahko vojskovala proti balbeški princezinji in njenemu stricu, poveljniku pravovernih?« Nasmehnila se je ob tem vprašanju in odšla.

Rozamunda je v resnici postala balbeška princezinja. Živela je v velikem sijaju, kakor je Saladin obljubil v svojem pismu siru Andreju d'Arcyju. Nikdo ni žalil njene vere, nobenega snubca ji niso usiljevali. A ona je živela v deželi, kjer ženske ne zahajajo v moško družbo, zlasti če so visokega stanu. Kot princezinja Saladinovega kraljestva je morala biti pokorna njegovim postavam; celo obraz si je morala zakrivati, kadar je šla od doma. Godvin in Wulf sta prosila Saladina, da jima dovoli od časa do časa govoriti z njo, on pa jima je odgovoril:

»Gospoda viteza, naše šege veljajo za vse. Čim manj vidita balbeško princezinjo, tem bolje, mislim, bo za njo in za vaju; jaz si ne bi rad z vajino krvjo omadeževal rok.«

(Dalje.)

in celemu turškemu cesarstvu — ampak celo konec sveta, poda se en oddelek turških častnikov k glavnemu poveljniku odrinske garnizije Šukri-pa ši. Rečejo mu, da se ni mogoče več držati proti ogromni moči sovražnika, ter da bo za vse najbolje, ako se mesto uda.

»Jaz si bom prei brado izpulil, kakor da bi mesto predal,« je bil odgovor poveljnika. »Dokler bom jaz živ, so Odrin ne bo predal,« dostavil je še razljuten paša: »Kdor se bo pa drznil še enkrat spregovoriti o predaji mesta, smatral ga bom kot sovražnika domovine in ga bom ustrelil.«

Potem je Šukri-paša zapovedal, da se njegova hiša močneje zastraži, in kdor bi zahteval, da ga pustijo k njemu, mora ga straža precej ustreliti!

Kar se tiče poškodovanj, ki so jih prizadele kanonade, je omeniti, da so že prve dni bila znatna. Granate so padale na glavno ulico »Abadžilar-baši« ter so poškodovale nekoliko hiš blizo hotela »Amerika«. Več hiš je bilo tako zadetih, da sta padli dve steni.

Zgorelo je pet do šest prodajalnic v glavnih ulicah. En del džamije Sultan-Selimove je razrušen. Poškodovane so tudi nekatere druge džamije in hiša nekega »bega« (ali »beja«), katerega je s hčerjo vred ubila granata.

Posebno važno je pa to, da se je občutilo že od začetka meseca novembra veliko pomanjkanje — in z njim draginja vsakovrstne hrane.

Najprej je zmanjkalo soli, petroleja in sladkorja. Zdaj si še največji bogatini ne morejo privoščiti »razkošnosti«, da bi sedeli zvečer pri svetilnici ali pa da bi pili kavo, ki je poleg duhana prava slast za Turčini in sploh za orientale.

Denarja primanjkuje povsod. Večje denarne stiske si ni moči misliti.

Čudno pa je to, da so predmeti za razkošje (luksus) neverjetno poceni. Kar se je poprej kupovalo za eno liro (okoli 22 kron), se sedaj lahko dobi za nekoliko grošev.

Cela zimska obleka se dobi za kakih 10 kron. Konj velja 10 do 15 kron; pa čemu bi ga kdo kupil, ko ni krme, da bi ga redil. Manjka ovsna, sena, slame.

Kruha se pa še vendar dobi. Peki pečejo redno dan za dnevom; samo deli ali prodaja se kruh v največjem neredu. Vsakdo je primoran dolgo čakati, dokler pride na vrsto: najprej se daje kruh vojakom, potem bogatim Turčinom; za njimi pridejo na vrsto drugi Turki in cigani; potem šele, ako kaj ostane, morejo kupiti kristjani. (Cigani so namreč tudi mohamedanske vere, zato imajo prednost pred kristjani.) A često se zgodi, da morajo Bulgari po cele dni stati pred pekarno, ne da bi mogli priti do kruha — za drag denar.

S kruhom se kar kupčuje in izkorišča ljudi; zlasti delajo to cigani. Ker cigani laglje in poprej dobé kruh, nakupijo si ga v izobilju in ga potem drago prodajajo čakajočim kristjanom.

Vojaki dobivajo na dan okoli pol kilograma neslanega kruha.

Take in enake reči pripoveduje sedmošolec o mestu, iz katerega je kmaj pobegnil, da se otme še večji bedi, katera je poslednje dni nastala.

Kako bi se mogel Odrin pri takih težkih razmerah, pri toliki bedi, ki vlada med vojaki in meščani, še dalje držati, tega si ne moremo predstaviti.

Naj si poveljnik Šukri paša brado izpulil ali ne, to je vseeno. Ako si jo izpulil, bo že Alah dal, da mu zopet druga zraste; ampak one žrtve, ki padajo tam pod granatami ali vsled bede in lakote, so nenadomestljive.

Svetovni dogodki.

SKUPNI KORAK VELESIL V CARIGRADU. — SEPARATNA BULGARSKO — TURŠKA POGAJANJA.

Pariz. »Temps« poroča iz Carigrada: Zastopniki velevlasti nastopijo v Carigradu skupno. Vseh šest poslaničkov sestavi dopis po dobljenih navodilih. Dopis bo opozoril Turčijo, da je ona zahtevala mirovna pogajanja in da velevlasti pripoznajo koncesije, ki so jih Turki v Londonu priznali. Dopis bo naglašal, da je mogoče trajno mirno razmerje le, če se določi trajne meje. Velevlasti se obvežejo zahtevati, da zavestniki jamčijo za koristni mohamedancev in da spoštujejo grobove kalifov in mošeje. Kar se tiče otokov, ni zadeva tako težavna, ker je Turčija sama Kreta opustila in lahko odstopi tiste otoke, ki leže od azijske obali delj proč. Velevlasti bodo sicer zahtevale, naj Turčija vse otoke odstopi, a kljub temu sodijo, da Turčija obdrži otoke, ki leže blizu Dardanel. Dopis velevlasti se bo pečal tudi s finančnimi zadevami. Turčiji zagotove denarno podporo, ki jo

nujno rabi. Londonski dopisnik »Timesa« je izvedel, da dobi Turčija brezpogojno takoj 500.000 funtov (12 milijonov kron), ki jih pa ne sme porabiti za vojaške stvari, marveč se morajo pred vsem izplačati plače uradnikom, da se prepreči nemiri, ki bi lahko osobito v azijski Turčiji nastali, če uradnikom plač ne izplačajo. Ko se podpisuje mir, dobe Turki zopet 500.000 funtov in ista vsota se jim posodi nekoliko pozneje.

Dunaj. Tukašnji diplomatični krogi trde, da je poslanikom velevlasti v Carigradu naročeno, naj bodo za eventuelen skupen korak pripravljeni in naj se z ozirom nanj medsebojno posvetujejo. O obliki, kako naj se skupno nastopa, se še niso pogajanja zaključila, a sodijo, da za zdaj ne nameravajo vprizoriti demonstracije vojnega brodovja. Velevlasti nameravajo določiti le splošne načelne temelje akcije, podrobnosti pa prepuste poslanikom v Carigradu.

Carigrad. Trdi se, da sta se 7. t. m. posvetovala turški vojni minister in zunanji minister pri Čataldži z nekimi bolgarskim generalom. Vsebina posvetovanja ni znana.

Carigrad. Vojni minister in zunanji minister sta se dne 7. t. m. vrnila iz glavnega stana v Carigrad. Sultan ju je takoj po povratku zaslišal v avdicion, nakar sta se posvetovala z velikim vezirjem.

× × ×

PRIPRAVE ZA NADALJEVANJE VOJSKE. — DEDEGAČ ZAVZET OD BULGARSKIH ČETAŠEV.

Belgrad. Balkanske države so že vse za nadaljevanje vojske pripravile. Srbski, bolgarski in grški vojaki že proti Galipoliju marširajo. Pred petimi dnevi so že pričeli prevažati vojske čez Seres v Tracijo. Vojaški krogi trde, da ni nemogoče, da se Galipoli hitro zavzame. Če pa ta točka pade, se lahko dardanske utrdbе s kopnega osvoje. Operacije pred Galipolijem bodo veliko lažje, kakor pred Čataldžo. Če se osvoje evropske dardanske utrdbе, je dohod grškemu brodogovju odprt in se bo moral Carigrad udati. Proti Galipoliju je Srbija odposlala že dve diviziji.

Solun. Dedeagač je še vedno od vsake poštne zveze odcepljen. Vsa pisma se cenzurirajo. Na kolodvor nihče ne sme. Bolgarska posadka v Dedeagaču šteje 1½ bataljona, ostale bolgarske čete stoje v Rešanu, Galipoliju in pred Čataldžo. Vsak dan privvažajo ruske in ogrske ladje živila, ki se takoj po železnici dovažajo v Čataldžo.

Solun. Dedeagač je zavzelo 19. novembra 107 bolgarskih četašev; 700 mož močna turška posadka je bežala s častniki vred, dasi je stal v bližini Javer paša z 2500 vojaki.

× × ×

SRBIJA UMAKNE ČETE IZ DRAČA. — SREBSKA SKUPŠČINA. — NAJETJE POSOJILA.

London. »Reuters« poroča, da Srbija obvesti velevlasti, da je Srbija sklenila pokazati svojo dobro voljo v interesu splošnega miru in da takoj, ko se sklene mir, umakne svoje vojake od Jadranskega Morja. Ker Srbija tako potrjujevalno postopa, upa, da vzame Evropa njeno zmernost na znanje in da ne bo zahtevala nadaljnjih žrtev, ki jih ne more dovoliti.

Belgrad. Skupščine ne nameravajo sklicati, predno se ne sklene mir.

Belgrad. Srbija namerava najeti posojilo 500.000.000 frankov, da zgradi jadransko in druge železnice in da odkupi vakufska zemljišča. Tudi Bolgarija se po dr. Danevu s francoskimi finančniki pogaja o sodelovanju francoskega kapitala in francoske industrije v osvojenih turških ozemljih.

× × ×

TRDOVRATNI SKADER. — MARTINOVIC ODSTOPI.

Cetinje. General Martinović je radi nesporazumljenja s prestolonaslednikom Danilom prosil, da sme odstopiti kot poveljnik.

Leš. Ker turška posadka v Skadru neprestano izpada, se je podal major Peter Marković v spremstvu dveh častnikov pred skadrsko trdnjavo kot parlamentarec. Sprejel ga je Ibrahim Talač bej. Parlamentarji so vprašali, zakaj se skadrski poveljnik Hasan Rica bej ne ozira na premirje. Hasan Rica bej je po odposlaniku odgovoril, da ga porta o sklenjenem premirju ni obvestila in naj se srbski parlamentarji takoj umaknejo.

× × ×

VPRAŠANJE SOLUNA.

Carigrad. Mohamedanci, rojeni Solunčani in veliko solunskih mohamedanskih beguncev je sklenilo, da odpošljejo v London odposlaništvo, ki naj

posreduje pri Greyu in pri poslanikih naj se Solun, v katerem prebivajo večinoma mohamedanci in judje, izpremeni v prosto pristanišče in naj mesto ostane turško ali naj se pa internacionalizira.

Dnevne novice.

+ Tisoč in ena noč. »Slov. Naroda« priobčuje sledečo »brzojavko«: »Dne 10. t. m. se vrši, kakor znano, v Opatiji sestanek pravaške stranke. V političnih krogih se zatrjuje, da je ratificira pogajanja med pravaši in ogrsko vlado, ki so se izvršila glede na volitve oziroma restitucije ustave. Pri pogajanjih se je baje dosegel sporazum.« — Če je to res brzojavka, potem se je sanjalo onemu, ki jo je »Narodu« poslal, če pa ni, se sanja »Slov. Narodu«, kar bo še najbolj verjetno. »Narod« bi, če bi bil količkar pošten, lahko verjel kategoričnemu zatrdilu stranke prava, da se ni z ogrsko vlado prav nič pogajala. Mi ponovno izjavljamo, da o kakih pogajanjih med ogrsko vlado in pravaši ni bilo in ni govora in se zato opatijski sestanek s to rečjo, ki ne eksistira, ne bo nič babil, najbrže bo pa diskutiral druga važna vprašanja. Pač pa se pogajajo z ogrsko vlado oni krogi, ki »Slov. Nar.« stoje jako blizu. Če je ta častita družba lancirala omenjeni brzojav v »Narodu«, je to spričo tega še veliko grše, iznenaditi pa nas to od te strani ne more.

+ Kakšno naziranje ima Take Jonescu o Avstriji. Rumunski notranji minister Take Jonescu je v nekem intervjuu izjavil, da upa, da bo Avstrija podpirala želje Rumunije glede Kucovlahov na Balkanu že zato, ker ne šteje v svojih mejah samo veliko Rumunov, ampak tudi Kucovlahe, in sicer v Istri, koder jih je po mnenju gospoda Take Jonescu kljub slavizaciji še 2000. Treba je pripoznati, da dela to mnenje rumunskemu ministru čast v toliko, v kolikor kaže, da se Rumunija briga za svoje nacionalne povsod, naj je njih število še tako majhno. Sicer pa v Istri 2000 Vlahov gotovo ne bo, ampak veliko manj. Na drugi strani pa mnenje Take Jonescuja zelo osvetljuje naziranje, ki je imajo v Rumuniji o Avstriji. Tam namreč resno zaupajo v to, da se bo naša diplomacija tudi zavoljo peščice istrskih Vlahov zavzela za jako dalekosežne pretenzije Rumunije na Balkanu, ki so v škodo ondotnim Slovanom. Kaj takega bi od strani avstrijske diplomacije bilo v resnici mogoče. Zakaj naša diplomacija ima velike oziroma, kadar gre za take narodne manjšine v Avstriji, ki so v jezikovni in kulturni zvezi s tujimi državami, s katerimi vzdržuje avstrijska diplomacija prijateljsko razmerje. Zato gladijo naši državniki Lahe in Nemce, da bi pa se ozirali n. pr. na želje Srbije zato, ker prebiva v Avstriji toliko Srbov, o tem ni bilo veliko slišati. (Če se zatirajo Rumuni na Ogrskem, pohaja to iz strahu, ki ga imajo naši državniki pred Mažari.) Kaj bi n. pr. rekli avstrijski diplomati, če bi balkanska zveza izrazila željo, naj bi avstrijska diplomacija podpirala albanski načrt balkanske zveze zato, ker prebiva v Avstriji nad 7 milijonov Jugoslovancev, Albancev pa ne dosti manj kot nič? Bil bi ogenj v strehi! Gospodu Take Jonescu-u pa nobeden ne bo nič rekel.

+ Cerkevno odlikovanje. Duhovnim svetnikom je bil imenovan čast. gospod Gotard Rott, župnik v Zagorju ob Savi.

+ Politični tečaj v Splitu 9. in 10. t. m. se vrši po tem-le sporedu: Ustava v Avstriji, govori drž. poslanec profesor Jarc; Jugoslovani v sedanosti in bodočnosti, govori drž. poslanec dr. Jan. Krek; trgovinske pogodbe Avstrije z bližnjimi državami, govori drž. poslanec dr. Korošec; davek v Avstriji, govori prof. Jarc; zavzemanje vlade za združništvo pri nas in v bližnjih državah, govori dr. Krek; politična izobrazba ljudstva, govori dr. Korošec.

+ »Echo de Paris« priobčuje »Slovenčev« članek o laškem vseučiliškem vprašanju v ekscerptu, imenujoč »Slovenca« »organ hrvatsko-slovenske stranke«.

+ Pomoča se je vrinila v včerajšnjo »Slovenčev« brzojavko, ki jo je priobčil prvotno »Neues Wiener Tagblatt«, v kateri je rečeno, da je kralj Peter čestital Sv. Očetu k Novemu letu »po pravoslavnem koledarju.« To seveda ni prav, ker pravoslavnega novega leta še ni in ker more kralj Peter Svetemu Očetu čestitati le k Novemu letu po katoliškem koledarju.

— Umrli je v Barkovljah posestnik in ribiški zapriščenec Kristjan Zuba n. — V Movkinjah je umrl posestnik Alojzij Papan.

— Vojaki umorili deklico. V zagrebški okolici so ponoči umorili vojaški-topničarji deklico, ki je z njimi prej

celo popoldne popivala po gostilnah. Umorjena je stara 18 do 20 let. Zabodel jo je topničar Ivan Stefanac, katerega so že prijeli. Prijeli so tudi sokrivce, ki so s Stefancom deklico napadli. — Danes je došlo dodatno poročilo, da je umorjena Roza Kunc iz Bolfana in da je bila stara — petnajst let.

Umrli je v Borovljah županov brat g. Ferdinand Ogris.

Stavko pečarskih pomočnikov imajo v Zagrebu.

Vrnitev turških izseljencev. Te dni je v Trst prispel parobrod »Carmen«, ki je iz Soluna vozil 900 mohamedancev, mož, žen in otrok, ki so se za časa aneksijske krize izselili iz Bosne in Hercegovine. Parobrod se je ustavil v lazaretu St. Bartolome, ker prihajajo izseljenci iz okuženih krajev. Tudi minoli mesec se je po isti poti vračalo iz Turške nad 1000 mohamedanskih izseljencev.

Nadvojvodinja Mehtildis se je danes poročila s princem Olgierdom Czartoryskim.

Telefonska in brzojavna poročila.

LAŠKA FAKULTETA V TRSTU VIA FACTI USTANOVLJENA!

Trst, 9. januarja. Včeraj so se na trgovinski šoli »Revoltella« pričeli juristični kurzi z otvoritvenim predavanjem profesorja Giorgia Benussi o gradbenem pravu. Navzoči so bili mnogi laški poslušalci prava, ki so po končanem predavanju predavatelja burno aklamirali in vzklikali: »Živela laška univerza!« Nato se je vršil obhod po mestu, na katerem so se pele nacionalne pesmi in vzklikalo »živio!« laški univerzi. — Stvar je bila do zadnjega hipa tako tajna, da laški listi niso ničesar o tem poročali, le listi iz »regna« so na to namigavali.

Dunaj, 9. januarja. Oficijozno se zatrjuje, da otvoritev pravnih kurzov na »Revoltelli« nima značaja kake novotarije, marveč da gre le za izpopolnitev »Revoltelli« pripruženih pravnih kurzov. To pa že zategadelj ni res, ker tu nikoli nobenih takih kurzov ni bilo. Iz krogov laških poslancev se trdi, da je vlada že lansko spomlad strla vse priprave za priključenje pravnih tečajev k »Revoltelli«, da tako sukcesivno oživotvori laško fakulteto v Trstu. To zadevo je pospešilo tudi obnovenje trzveze. Italijanski poslanci so res kljub temu zahtevali, da se obenem od parlamenta zakonito reši laško vseučiliško vprašanje, toda so z izhodom, ki ga je našla vlada v sporazumu z njimi, popolnoma zadovoljni. Vlada je v to svrhu penzionirala neko starejšo učno moč in jo nadomestila z znanstveno močjo prve vrste. Poučeni krogi so popolnoma edini v tem, da se tu ne gre za nič manj kot za ustanovitev laške fakultete via fakti. Prvemu predavanju sledijo druga. Po zadnjih pogajanjih v budgetnem odseku je bilo jasno, da je vlada z Lahji za kulisami ta način rešitve zmešetarila. Zdaj stoji pred nami rezultati.

× × ×

ODRIN NAJ OSTANE TURKOM?

London, 9. januarja. »Reuter« je izvedel, da je Grey predlagal velevlastem, naj Turčija Odrin obdrži, toda pod pogojem, da podere trdnjave in izgubi še druge pravice.

SEPARATNA POGAJANJA PRI ČATALDŽI BREZUSPEŠNA?

London, 9. januarja. O včerajšnjih pogajanjih med turškima ministroma za zunanje zadeve in vojsko in bulgarskimi pooblaščenca pri Čataldži, pri katerih so skušali Turki urediti obmejno vprašanje, se poroča, da baje niso imela uspeha. Bulgari ne privolijo v to, da bi Odrin ostal turški. Bulgarski pooblaščenca so pa sicer tudi izjavili, da je uredba turško - bulgarske meje stvar delegatov v Londonu. Turški zunanji minister je po teh razgovorih in po konferenci z velikim vezirjem poslal turškemu delegatom obširna brzojavna naročila.

TURŠKO POROČILO O GREYEVEM PREDLOGU.

Carigrad, 9. januarja. Listi potrjujejo, da je Porta dne 7. t. m. poslala svojim delegatom v London nove instrukcije. — »Ikdam« poroča, da je sir Grey predložil glede Odrina, naj postane nevtralna cona. O tem se velevlasti sedaj pogajajo. Nihče ne veruje, da bi se pogajanja razbila.

NEMŠKI GLASOVI O SKUPNEM KORAKU.

Berolin, 9. januarja. »Lokalanzeiger« poroča, da se velevlasti glede skupnega koraka v Carigradu niso še popolnoma zedinile. Odrin bo postal bulgarski proti kompenzacijam glede egejskih otokov.

Kolin, 9. januarja. »Kolnische Zeitung«, ki zajema iz uradnih virov, po-

roča, da bo korak velevlasti v Carigradu moral imeti zelo odločen značaj.

LAŠKI GLAS O MIROVNIH POGOJIH.
Rim, 9. januarja. »Tribuna« poroča iz Londona, da je korak velevlasti, ki naj se stori v Carigradu v dveh, treh dneh, v glavnem ugotovljen. Glede Odrina se bo predlagala odstopitev, toda z nekaterimi privilegiji verskega značaja za Turčijo. Otoki pred Dardanelami ostanejo turški v avtonomiji, del drugih otokov se priznava Grčiji, ostali del se internacionalizira. Vesti, da stoji Odrin pred padcem, se potrjujejo.

VPRAŠANJE MOŠEJE V ODRINU.

London, 9. januarja. »Reuter« poroča, da je verjetno, da je eksteritorialiteto mošeje v Odrinu predlagala Bulgarija.

MIR JE ŽE DOGOVORJEN?

Dunaj, 9. januarja. Diplomatski krogi so zaupno izvedeli, da je potom privatnih pogajanj med bulgarskimi in turškimi zastopniki pri Čataldži in med turškimi delegati v Londonu že dosežen principielen sporazum o miru. Pričakujejo, da se bo vršilo nadaljevanje mirovnihi pogajanj prihodnji teden, v osmih dneh pa bi že moral biti mir podpisan. Dejstvo sporazuma taje si er na obeh straneh, a je baje in ostane dejstvo.

AVSTRIJSKI INTERESI NA SKORAJŠNJEM MIRU.

Dunaj, 9. januarja. »Fremdenblatte« se bavi z bližajočim se posredovanjem velesil pri sklepanju mira in poudarja: Dasi si razni ljudje prizadevajo s praznimi agitatorskimi namenom laicirati vesti o nekij nespornostjenjih velesil, vendar kaže vsak dan, da so si velesile edine v tem, da je treba kmalu skleniti mir. Zlasti Avstro-ogrška in a živahnih interesov, da pogajanja kmalu uspejo, ker ona ne samo da čuti v sosedstvu škodo vojne, ampak po nuri se bodo nadaljevala tudi ona pogajanja, ki bodo rešila važna vprašanja, ki nastanejo za Avstrijo radi novih razmer na Balkanu.

TURČIJA SE BO UDALA.

Dunaj, 9. januarja. Turške čete za čataldžskimi utrdkami bi prodiranje Bulgarov in Srbov morda ustavile, za uspešen protinapad pa niso sposobne. 200.000 Turkom stoji nasproti do 250 tisoč zaveznikov, ki so se izborno založili z vsem potrebnim. Iz tega sledi, da je Odrin za Turke brezpogojno izgubljen. Če pa Turčija kljub temu vztraja na Odrinu in ga bo šele po dolgotrajnem prerkanju pustila Bulgarom, tiči za to taktiko nekaj drugega, namreč vprašanje egejskih otokov. Najbrž se bo Porta v zadevi Odrina udala nasvetom velesil. Njenega stališča ni smatrati za hudobijo. Pa še drugi momenti jo silijo k tej taktiki. Mladoturki, ki so se po Lozengradu in po Kumanovu poskrili, zopet dvigajo svoje glave in so na tem, da si pridobe armado. Kiamil paša ve, da je najboljši svetovalec čas, zato hoče počakati kapitulacijo Odrina. Padec te trdnjave bo napake mladoturškega režima še ostreje osvetlil in ga med ljudstvom še bolj sovražil. Udaja Odrina bo radi tega stališče Kiamilove vlade le utrdila. Se močnejšo oporo ima pa Kiamil v velesilah, ki so portu popolnoma jasno razložile, da se mora nadaljevanju vojne na vsak način oginiti. Ravno tako bodo morali tudi Grki priznati razsodbo Evrope glede egejskih otokov, ki po zgledu Albanije postajajo vedno bolj »evropska« zadeva. Vojaški položaj balkanskih držav je ugoden. Bulgari so svoje pozicije pred Čataldžo zelo utrdili, pritegnili 30.000 svojih rezerv in pa nad 50.000 Srbov, tako da razpolagajo za morebitno ofenzivo z 250.000 možmi. Poleg tega stoji okoli Rodosta ob marmarskem morju do 50 tisoč Grkov, ki varujejo desno krilo in zaledje čataldžske armade. Isto nalogo izvršuje tudi grško vojno brodogovje. Turčija ima tu zbranih do 200.000 mož, ki pa kvalitativno zaveznikom najbrž ne bodo kos. Primanjkuje jim tudi artiljerije. Odrin oblega 80.000 Srbov in Bulgarov, dočim se ceni turška posadka na 35.000 mož. Položaj pred Skadrom je stacionaren. Tu je zaposlenih do 40.000 Črnogorcev in Srbov. Bojev okoli Janine ni moč prav presoditi, vendar pa regularnih turških čet ni več kot 20.000. V osvojenih krajih so Bulgari in Srbi formirali šest novih divizij, s katerimi bodo svoje vrste ojačili.

IZJAVA DANEVA.

Dunaj, 9. januarja. Danev je korespondentu »Neue Freie Presse« izjavil: »Informiran sem, da bo Turčija zahtevala, da se konferenca zopet začne. Mi bomo v to privolili. Sicer se pa bo odrinsko vprašanje lažje rešilo v Carigradu, nego v Londonu. Če se res izvrši intervencija velesil, bo nam v prilog. Odrin mora postati bulgarski v interesu Turčije, ker bi sicer bilo mogoče, da bi ka-

ka velesila, ki bi hotela Turčijo vreči iz Carigrada, dobila v nas zaveznika. Tako pa bo Turčija pred nami varna, tembolj ker vemo, da Carigrad ne bo mogel postati naš. Bulgarija je pripravljena priznati eksteritorialiteto odrinske mošeje. Kar se tiče železnice, se že pogajamo z orientalsko družbo glede odkupa prog do Čorluja, Soluna in Bitolja. Pripravljeni smo tudi priznati Avstriji ugodnosti glede tarifov, pod pogojem seveda, da bo dovolila izvoz naših agrarnih produktov v monarhijo.«

POGOJI ZA PREDAJO ODRINA.

Sofija, 9. januarja. Od tu se poroča zagrebškemu »Obzoru«: V Odrinu se nahaja turški prestolonaslednik Jusuf Izedin in večje število nemških častnikov. Kapitulacijski pogoji Sukri paše so: 1. Garnizija ostavi mesto z orožjem. 2. Municija ostane Turčiji. 3. Garniziji se izkažejo vojaške časti in se jo pusti oditi v Čataldžo v orožju. 4. Gotovi del častnikov (nemški) odide brez kontrole. — Bulgari teh pogojev, zlasti drugega in tretjega, ne bodo sprejeli.

Sofija, 9. januarja. V Odrinu ni več živeča, kakor še za deset dni. V torek ob 9. uri so se zbrali turški in bulgarski delegati pri Urii. Turki so predložili znane pogoje, Bulgari so jih pa odklonili in zahtevajo brezpogojno kapitulacijo. Turki so izjavili, da bodo poročali v Carigrad. Bulgarski glavni stan je zahteval iz Sofije civilnih uradnikov, da prevzamejo v Odrinu upravo.

London, 9. januarja. Tu se trdi, da se je pri Čataldži slo med turškim zunanjim ministrom in generalom Savovom za kapitulacijo Odrina. Baje se bo Turkom dovolil svoboden odhod.

VALONA OD SVETA ODREZANA.

Rim, 9. januarja. Grška torpedovka »Evropa« je prerezala kabel, ki veže Valono z Otrantom. Zvezo po kopnem preprečujejo proti severu Srbi, proti jugu Grki. V Valoni sami plenijo Turki.

BITOLJ — SRBSKI.

Belgrad, 9. januarja. »Stampa« poroča, da izide kraljevski dekret, ki povzdigne mesta Bitolj, Skoplje, Prištino, Kumanovo, Novipazar in Plevlje v okrožna mesta in se imenujejo okrožni prefekti. V Bitolju se ustanovi višje apelacijsko sodišče. V Bitolju se je ustanovila tudi filiala francosko-srbske banke. — Iz tega bi sledilo, da Bitolj pripade Srbiji, bodisi da je hoče na vsak način pridržati ali da se je z Bulgarijo pogodila, kar je bolj verjetno.

RUSIJA MOBILIZUJE DALJE.

Dunaj, 9. januarja. »Deutsches Volksblatt« poroča iz Jassyja, da Rusija mobilizuje dalje in izvršuje rekvizicije pri bogatih in revežih. Isti list poroča, da je poslanec Bratianu v Bukareštu izjavil, da je Rumunija mobilizirala dva zbora.

PAPEŽ NI »ZAHTEVAL« PALESTINE.

Rim, 9. januarja. »Giornale d'Italia« poroča, da je vest Exchange Telegrapha (katero je priobčil tudi včerajnji »Slovenski Narod« — Opomba urednik), da je Sveti Oče sporočil poslanikom v Londonu, naj se sveti kraji v Palestini eksteritorializirajo, popolnoma izmišljena.

KAKO SO BULGARSKI ČETAŠI ZAVZELI DEDEGAČ.

Solun, 9. januarja. Ko so bulgarski četaši zavzeli Dedeagač, so pognali z dinamitom v zrak mošejo, v katero je bilo zbežalo 200 mohamedancev. V ulicah so četaši poklali nad 300 Turkov, žene in dekleta pa onečlašali. Zdaj vlada mir.

RUMUNIJA GROZI.

Bukarešt, 9. januarja. Oficijozni listi pišejo, da, ako se Bulgarija ne uda, rumunska armada v 24 urah preplavi severovzhodno Bulgarijo.

KAKO SE RUMUNIJA BRIGA ZA VLAHE.

Pariz, 9. januarja. Rumunski minister za notranje zadeve Take Jonescu je v Londonu konferiral z grškim min. predsednikom Venizelosom glede usode Kucovlahov v novoosvojenih grških krajih. Venizelos je izjavil, da bodo Vlahi uživali svobodo vere in pouka v materinem jeziku.

KRONANJE CARA FERDINANDA OD-GODENO.

Sofija, 9. januarja. Ministrski svet je sklenil kronanje cara Ferdinanda odgoditi do leta 1914, ko bodo nove razmere urejene.

× × ×

ZADNJA VEST GLEDE BALKANSKEGA PROBLEMA. — PROCHASKA IN TACHI ODPOTOVALA NA SVOJI MESTI.

Dunaj, 9. januarja. Konzula Prochaska in Tachy sta odpotovala na svoji mesti v Prizren, oziroma Mitrovico.

Ob njunem prihodu se razvije avstro-ogrška zastava in bo pri tej priliki odčelek srbskih vojakov pod poveljstvom častnika izkazal konzuloma običajne časti zastavi in konzuloma, kakor sta se avstro-ogrška in srbska vlada pogodili.

ČLANI DUME V SRBIJI.

Belgrad, 9. januarja. Te dni prideja v Belgrad grof Bobrzynski in drugi člani dume, ki bodo posetili novoosvojene kraje.

× × ×

SMRTNA KOSA.

Opatje Selo, 9. januarja. Tu je umrl v starosti 72 let častni kanonik in bivši devinski dekan Jožef Skočir.

POROKA NADVOJVDINJE.

Saybusch, 9. januarja. Tu se je v najožjem domačem krogu izvršila poroka nadvojvodinje Eleonore, hčere nadvojvode Karla Stefana, z ladjiskim linijskim poročnikom Knossom.

LUKACS — GROF?

Budimpešta, 9. januarja. Trdi se, da Lukacs postane v kratkem grof.

STRAHOVIT UMOR.

Berolin, 9. januarja. V Ringelwaldu je nek hlapec, rodod Poljak, umoril kmeta Kalissa, njegovo ženo, 3 otroke in dekle ter jih oropal. Truplo kmeta in ene 16letne hčerke so našli pod kupom sena. V hiši sami ostalih trupel niso našli, ker jih je morilec gotovo kam odnesel.

EPIDEMIJA MED TURKI V TRSTU.

Trst, 9. januarja. Med 900 turškimi begunci, ki se na ladji »Carmen« vračajo iz Soluna v Bosno, se je pojavilo 9 slučajev koz.

NEODVISNOST TIBETA.

Peterburg, 9. januarja. Glasom »Novega Vremena« je Tibet proglasil neodvisnost od Kitajske in priznal Dalaj Lamo za vrhovnega vladarja.

GOLJUFIJA Z MENICAMI.

Brno, 9. januarja. Zaprli so v Višavi trgovca Zaradniška, ki je izvršil menjico goljufijo v višini 200.000 K.

NESREČA NA LEDU.

Příbram, 9. januarja. Pri drsanju na nekem jezeru so utonili 4 dečki.

MALO POMERANČ IN CITRON.

Los Angeles, 9. januarja. Vsled ostre zime je v Kaliforniji uničen skoro ves letošnji pridelek citron. Škoda cene na 20 milijonov dolarjev (100 milijonov kron); železnice bodo oškodovane za 8 milijonov dolarjev na tovarnini. Tudi pomaranče so vsled hudega mraza uničene.

KULTURNO DELO V NOVI SRBIJI.

Ohridska občina je otvorila javno ljudsko čitalnico, kjer bodo občinstvu vsi srbski listi brezplačno na razpolago.

ČRNOGORSKE ZASTAVE NA DŽAMIJAH.

Turki nimajo navade na džamijah izobešati zastav, če pa to store, velja to le za zastavo kalifata. V osvobojenih krajih, ki jih je zavzela Črnagora, so pa na Nikolajevo tudi na turških minaretih visele črnogorske zastave, ker je bil kraljev god. Sploh so vse veroizpovedi svečano obhajale kraljev imendan. Prirejene so bile razne slovesnosti, katerih se je prvič udeležilo tudi ženstvo, ki za časa turškega gospodstva ni bilo varno, če je šlo izpod strehe. Mohamedanci so se v obilnem številu udeležili teh slavnosti.

Somišljeniki! Prispevajte in nabirajte za Ljudski sklad!

Ljubljanske novice.

Ij Za ravnatelja državne mestne policije je imenovan grof Künigl, ki napravi še tozadevno skušnjo. Za komisarja mestne državne policije pa je imenovan g. dr. Skubl.

Ij Krščanska ženska zveza ima v petek, 10. t. m., ob štirih redno predavanje v »Ljudskem domu«. Predavatelj dr. Josip Jerše.

Ij V nedeljo, dne 12. t. m. priredi šentpetersko prosvetno društvo v Ljubljani v »Ljudskem domu« krasno igro »Zapravljevec«. Kdor si še ni omislil vstopnic, naj iste kupi v Katol. Bukvarni ali pri trgovcu Ivanu Podboju pred Sv. Petra cerkvijo. Ne bo mu žal, da poseti to predstavo.

Ij Šentpetersko prosvetno društvo v Ljubljani opozarja na predavanje, katero bode v petek, dne 10. januarja in ne v četrtek, kakor je bilo pomotoma poročano. Predava deželni odbornik g. dr. V. Pegan.

Ij Pevski zbor »Ljubljane« ima jutri, v petek, ob pol 8. uri zvečer skupno vajo v hotelu »Union« (društveni prostori.)

Ij Tretje »Muzejsko predavanje« se vrši v soboto, dne 11. t. m., ob 6. uri zvečer v predavalnici deželnega muzeja. Vhod z Bleiweisove ceste. Razpravljal bode prof. dr. K. Cepuder iz Kranja: Kako je nastala goriška grofija.

Ij Velika pravda »Agro-Merkurja« proti »Zvezi slovenskih zadrug« je tudi v zadnji instanci določena v prid »Zveze slovenskih zadrug«.

Ij V VIII. činovni razred je pomaknjena c. kr. vadniška vrtnarica g. Vilma Josin.

POSLANEC ČERNY UMRL.

V neki kavarni pri Pragi je postalo 8. t. m. popoldne socialnodemokratičnemu poslancu Viljemu Cernyu slabo. Černy je čez nekaj trenutkov umrl. Rajnik je bil v 50. letu svoje starosti. Zastopal je kmečko občino Šlan-Kladno na Češkem.

ČEŠKO - NEMŠKA SPRAVNA POGANJA

se prično, kakor se poroča iz češko-radikalnih krogov, zopet meseca februarja. Češki deželni zbor se skliče sredi meseca marca.

PARLAMENTARNA STRAŽA NA OGRSKEM.

Predsedstvo ogrske zbornice dela zdaj sporazumno z domobranskim ministrstvom priprave, da prične parlamentarna straža že v prihodnji seji ogrske zbornice poslovati.

Štajerske novice.

Š Stara nemškutarska pesem. Slovenjebistriški okrajni zastop, ki postavno že davno ni več pravilno sestavljen, pošilja na občine okrožnice, v katerih jim zatrjuje, da jim vsled slovenske obstrukcije v Gradcu ne more za ceste nobene podpore dati. Gospodje ne mislijo daleč, sicer ne bi mogli širiti take neumnosti. Računimo! Do začetka slovenske obstrukcije so občine in okrajni dobivali cestne podpore. Danes pa se plačujejo ravno iste deželne doklade kot ob začetku obstrukcije. Zakaj torej ne dobivajo občine več podpor? Denar je gotovo tukaj. Ali ga deželni odbor samovoljno noče dati, ali pa isti denar, ki se je prej izdajal za ceste, gre za druge stvari. Kjer je torej tukaj krivda slovenske obstrukcije. Drugi nemškutarski okraj so že pred leti hoteli širiti to misel, a so jo hitro opustili, ko so uvideli svojo nesamet. Sedaj je začel slovenjebistriški okraj peti staro pesem.

Š Nemški poslanec o deželnozbornski večini. V Neumarktu na Zgor. Štajerskem se je nemški poslanec o obstrukciji sledeče izrazil: Z ozirom na te razmere (obstrukcije) v deželnem zboru se mora vedno zopet povdarjati, da tudi večina deželnega zbora ni brez krivde. Torej celo nemški poslanci spoznavajo, da nimajo prav, ker ne dajo Slovincem tega, kar jim gre. Le naši liberalci in štajercijanci so še vedno tako zlobni, da mečejo obstrukciji polena pod noge in zavijajo resnico.

Š Zadrudni tečaj priredi »Zadrudna zveza« v Mariboru od 13. do 19. januarja. Vrši se v uradnih prostorih »Zadrudne zveze«. Naj pridejo gg. tajniki in vsi, ki se ukvarjajo z delovanjem denarnih zavodov.

Š Pri Sv. Barbari v Halozah se ustanovi prihodnja nedeljo, 12. t. m., Mladeniška zveza. Obenem občni zbor obračevalnega društva. Govorita dr. Hohnjec iz Maribora in poslanec Brenčič.

Š Liberalna organizacija. V Rajhenburgu se je ustanovilo liberalno politično društvo. Urednik »Slov. Naroda« Lesničar je govoril o balkanski vojski in kmečki zvezi. »Narodni List« je s shodom zelo zadovoljen in z veseljem obdarovanega berača poroča, da članarina za društvo znaša 40 h in da je takoj pristopilo 32 članov. Torej je liberalna politika v Rajhenburgu nesla 12 K 80 h. Čisto po advokatski zračunjenosti. Zivela »plodonosna« liberalna organizacija!

Š Renegatska nesramnost. V Gornji Radgoni so štajercijanci, na čelu jim znani orehovski paša Bračko, uprizorili pravcato srbaško gonjo proti Slovincem, ki se zavedajo svojega rodu. Bračko je iztuhtal, da tvorijo Slovinci »veleizdajniško« zaroto, kakor za časa Tatenbaha. Politična oblast kakor sodnijska je lepo nasedla na nemškutarsko ovadštvo in je začela po svoje preganjati uboge Slovence. Biriči in žandarji so na lovu. On, ki je nekaj po okraju spremljal vsenemca Schönererja, in je bil radi veleizdaje celo kaznovan, vrši sedaj v Gornji Radgoni »pa-

tritično« delo in naša c. kr. oblastva mu vse verjamejo.

Š Imenovanje. Namestnik je imenovan nam. koncipista dr. Lukeža Wolteja v Ptuj za okrajnega komisarja.

Š Imenovan je praktični in zobozdravnik dr. Vinko Hudelist v Brežicah distriktnim zdravnikom.

Š Iz poštne službe. Poštna oficijala Fr. Natek (Celje) in Artur Charvat (Celje) sta imenovana za višja oficijala, poštini asistenti Milan Zemličič (Lipnica), Jožef Blazine (Bruck), Karol Dobrček (Zidan most) za poštne oficijale.

Š Novi župani. V občini okolica Mozirje, kjer so nedavno pri občinskih volitvah zmagali naši pristaši na celi črti, je izvoljen za župana vrl našinec gosp. Franc Strucelj, posestnik v Brezju. Sveltovalci so tudi sami naši možje. — Za župana občine Škale je izvoljen pristaš K. Z. veleposestnik Anton Jan.

Š Izvoljen je za župana v Spodnji Poljskavi trgovec Engelbert Sicherl. — V Stari-Novji vasi pri Ljutomeru je županom izvoljen g. Jakob Štuhec.

Š Umrl je v Celju inženir Edmund Unger Ullmann, star 49 let. — V Gradcu je umrla gospa Kornelija Perko, soproga inženirja in mariborskega obč. svetnika. — V Radgoni je nagloma umrl davkar J. Friedl, star 51 let. — V Mariboru je umrl polkovnik Karol pl. Prack, star 70 let. — V Studencah pri Mariboru je umrl obč. predstojnik Leopold Schmučenk schlag.

Š Za župana v Kamnici pri Mariboru je izvoljen nadučitelj Anton Hofbauer.

Š Ubila sta iz sovraštva brata Franc in Anton Kocuvan v Arjancih pri Sv. Andražu v Slov. gor. nekega Franca Peršeta. Šla sta na njegov dom. Anton Kocuvan ga je najprej z revolverjem ustrelil v glavo, Franc ga je nato še z gorjačo tako močno udaril po glavi, da je revež vsled dobljenih poškodb čez par ur nato umrl. Ubijalca so zaprli.

Š Smrtna kosa. V Makolah prebivajoči g. Valentin Rušnik je tam umrl, star 73 let. Imenovanec je svoječasno bil posestnik in župan v Zrečah ter kot lesotržec znan čez meje ožje svoje domovine.

Š Nagla smrt. Pred kratkim je umrla v Gradcu Roza Režabek, doma iz Oplotnice pri Konjicah. V Oplotnici živeča njena sestra, omožena Leskovar, je dobila naznanilo o smrti svoje sestre in se je takoj napolila to naznanit bratu. Ko je pri bratu stopila v sobo, se je mrtva zgrudila na tla. Zadelala jo je srčna kap.

Š Ženska pregnala šest vi mlcov. Eno minolih noči je družba šestih tatov skušala vlomiti v branjarijo Matije Videčnika v Kazazah pri Celju. Že so iz okna strgali omrežje, ko se prebudi Videčnikova žena, ki je bila sama doma, ker je mož odšel k vojakom. Hitro je vstala in zavpila nad tatovi, naj se takoj pobero. Ti so se pa glasno zakrohotali. Tedaj je žena sprožila par streliv iz revolverja in tatovi so res pokazali pete. Ker se je pri tej hiši že preje nekoč poskusil vlom, ko je bil mož tudi pri vojaki, se sumi, da so vlomilci iz bližine.

Š Na vešala obsojen je bil pred graškimi porotniki 28 let stari kamnolomec Kilijan Durchlaufer, ki je pri Kindbergu umoril in oropal delavca Pavla Freitagaa.

Razne stvari.

Delovanje bank na jugu. Francosko-srbska banka v Belgradu je otvorila v Skoplju podružnico, ki je že pričela s svojimi delovanjem. — Bulgarska narodna banka je otvorila v Makedoniji osem podružnic in dvanajst agencij v namen, da osvoje pokrajine podpre gospodarsko. — V Solunu otvorila Grška narodna banka svojo filijalko. Dne 6. t. m. je otvorila bulgarska banka iz Sofije v Solunu svojo podružnico.

Plača dunajskega župana. Dunajski mestni svet je sklenil, da se določijo novemu dunajskemu županu dr. Weiskirchnerju dosedanje funkcijske pristojbine dunajskim županom (24 000 K letno), uradno stanovanje v mestni hiši z upravo, kurjavo in razsvetljavo, poraba vseh mestnih avtomobilov, razsvetljava in kurjava ob slavnostih, ki jih priredi župan. Dr. Weiskirchner je mestnemu svetu tudi podal izjavo, da se odpoje pokojnini kot magistratni ravnatelj, kolikor časa bo dunajski župan.

Velikanski požar v Carigradu. Ponoči od 7. do 8. t. m. je izbruhnil požar v carigradskem mestnem delu Mustata paša. Požar se je strašno hitro širil in je čez nekaj ur zgorelo veliko število hiš.

Mraz v Kaliforniji je uničil vse citrone in oranže. Škoda cenijo na 20 milijonov dolarjev.

Stavka črkostavcev je v Amsterdamu. Stavkajo stavci v 20 tiskarnah.

Smrtna grožnja angleškemu kralju. »Corriere della Sera« brzojavlja iz Londona: Neki blazen človek je pisal angleškemu kralju Juriju, da mu mora takoj 10.000 frankov izplačati. Če tega ne stori, ga ustrelj, če ga tudi straži trovrstni kirasirski kordon.

Ponesrečena nemška ladja. — 30 oseb utonilo. Parnik »Denderah Rickners« iz Bremena se je v Filipinskem arhipelu potopil. Utonilo je 30 oseb.

Roparji vlomili v vlak in tri potnike ustrelili. Ponoči od 7. na 8. t. m. so na progi med Varšavo in Mlavo roparji med vožnjo vlomili v voz III. razreda in oropali potnike, ki so spali. Ko so se pričeli potniki ustavljal, so tri osebe roparji ustrelili in ko je vlak še vozil, skočili iz njega in brez sledu izginili.

Hiša se podrta v Rimu. 12 oseb mrtvih. V Rimu se je 8. t. m. zjutraj na Via del Trittone podrta neka hiša. Izpod razvalin so izkopali 12 mrtvih in 4 ranjence.

Tvornica sladkorja zgorela. Škoda je 500.000 kron. V Papu je zgorela tvornica sladkorja tvrdke Pallos. Škoda znaša 500.000 kron. Tvornica je v enem letu že dvakrat gorela.

Dvoboji Tisze. Grof Tisza se je 8. t. mes. zvečer dvobojeval z grofom Aladarjem Szechenyijem. Pri prvem spopadu je ranil grof Tisza Szechenyija na glavi. Tisza je pozval na dvoboj tudi poslanec Dezider Polonyi. Tisza je pa pozval na dvoboj bivšega ministra a latere grofa Aladarja Zichyija.

Nadvojvodinja Ela je poročila danes mornariškega linijskega poročnika Alfonza pl. Klossa. Pl. Kloss bosta stanovala v Pulju, kjer so že najeli na Via Ospedale z vsem komfortom opremljeno vilo.

Plenilci železniških voz. Na progi Lvov-Tarnov so že štiri leta plenili neznanji uzmoviči tovarne vlake. Zdaj so aretirali 24 tatov.

Umor. V zagrebški okolici so našli na polju umorjeno neko mlado deklico. Prijeli so topničarja Štefanca in še dva vojaka, ki so priznali, da so deklico zlorabljali, nato pa usmrtili.

Ponesrečena francoska ladja. Potopil se je francoski parnik »Saint Augustin«. Potnike in moštvo, 98 oseb, ki so pobegnili v sedmih rešilnih čolnov, je rešil poveljnik Cunardovega parnika »Pyria«.

Medlost zgine

Koliko sredstev se tudi danes za vse hvali, večjidel pa kakor so nenkrat nastala, tako tudi hitro zginejo. Ne uživajo nobenega zaupanja, ker ne morejo izkazati dolgoletnih priznanjih uspehov in preizkušenih učinkov. Kako vse drugače

SCOTTOVA EMULZIJA,

to že 37 let v zdravniškem in laičnem svetu slavnoznano kreplivo sredstvo. Osebam, ki imajo prenaporno delo in ga vkljub utrujenosti ne morejo pustiti, se zelo priporoča par tednov za povrstno raba Scottove emulzije. Dobro je upliv tega preparata bode kmalu opaziti, na veselju do jedi, na večji telesni moči; in roko ob roki bosta šla svež pogum in nova moč življenja.

Kmpak biti mora pristna Scottova emulzija.

Cena originalni stekleni ci je 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 vin. v znamenih na SCOTT & BOWNE, G. m. b. H., in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu na pošlitatev potom lekarni za poskušnjo.

Prodasta se iz proste roke 70

dve hišici

na lepem prostoru pod Rožnikom. Cena nizka. Naslov T. Čeh.

KAVARNA „AUSTRIJA“

sprejme takoj blagajničarko.

Mesto vsakega posebnega obvestila. 103. Globoko potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanencem pretužno vest, da je naš predobri oče in skrbni soprog Matej Aleš uslužbenec c. kr. tobačne tovarne v pokoju po dolgi, mučni bolezni, večkrat previden s svetimi zakramenti za umiračo, vdan v voljo božjo, danes ob pol 10. uri zvečer mirno v Gospodu zaspal. Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v petek dne 10. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Ulica na Grad št. 2, na pokopališče k Sv. Križu. Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi sv. Jakoba. Iskreno ljubljenega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin. Ljubljana, dne 8. prosinca 1913. Globoko žalujući ostali.

Zahvala. Za mnogobrojne dokaze sočutja in za tolažbo ob bridki izgubi ljubljene soproga, oziroma brata in strica, visokorodnega gospoda Arturja barona Wolkensperga izrekamo tem potom najpriscernejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znanencem. Zlasti se zahvalujemo pred. duhovščini, slavnemu uradništvu in meščanstvu, slavnim požarni brambi in mestni godbi, vsem darovalcem lepih vencev in sploh vsem, ki so dragoga rajnika spremili v tako častnem številu k večnemu počitku. Ljubljana, 9. januarja 1913. Žaluoči ostali.

Tržne cene. Cene veljajo za 50 kg. Budimpešta, 9 januarja 1913. Pšenica za april 1913 11:81 Pšenica za oktober 1913 11:94 Rž za april 1913 10:24 Rž za oktober 1913 9:67 Oves za april 1913 10:80 Oves za oktober 1913 9:26 Koruza za maj 1913 7:63 Koruza za julij 1913 7:79 Sprejme se takoj priden 66

učenc ali učenka v trgovino z mešanim blagom na deželi. Prednost imajo taki, ki umejo nekaj nemški in so temu poslu že deloma vajeni. Ponudbe na upravo tega lista pod št. 66.

Hiša se oada v najem po nizki ceni na Kalu pri Sempetru, zelo pripravna za trgovino in gostilno. Ker v kraju ni nobene trgovine, je tu najlepša prilika za trgovino z mešanim blagom. Prevzame se lahko takoj. Več pove lastnik Jožef Urbančič, Kal, p. št. Peter na Krasu. 107

Avtomobilna zveza. Idrija, Logatec, kolodvor. Odhod iz Idrije: ob 6— zjutraj ob 12— opoldan ob 3:30 popoldan. Prihod v Logatec: ob 7:50 zjutraj ob 1:40 popoldan ob 5:10 popoldan. Odhod iz Logatca: ob 8:30 zjutraj ob 2:30 popoldan ob 6:30 zvečer. Prihod v Idrijo: ob 10:20 zjutraj ob 4— popoldan ob 8:15 zvečer. Cene z avtomobilnim omnibusom: I. razr. II. razr. za osebo za osebo. Idrija-Logatec ali naspr. K 3— K 2—. Idrija-Godovič „ „ 1:50 1—. Godovič-Hotedršica „ „ 1:50 1—. Hotedršica-Logatec „ „ 1:50 1—. Cene s kombiniranim avtomobilom: I. razr. II. razr. za osebo za osebo. Idrija-Logatec ali naspr. K 3— K 2—. Idrija-Godovič „ „ 1:50 1—. Godovič-Hotedršica „ „ 1:50 1—. Hotedršica-Logatec „ „ 1:50 1—. Označena vožnja se vrši vsak delavnik, omnibus vozi vsak dan opoldan, ob nedeljah in praznikih vozi le opoldan omnibus. Točnost se po možnosti vzdržuje, vendar pa ne prevzamemo nobene odgovornosti za morebitno zamudo. Valentín Lapajne v Idriji.

garkvenika in organista. Plača: 600 K v denarju, štólnina, prosto stanovanje, prosta drva (saka in cepi jih sam) zemljišča toliko, da ima lahko eno kravico in enega prašiča. Ker ima to zemljišče, mora iti ali poslati koga vsako soboto v Škofjo Loko. Prednost imajo »Ceclijanci« in oženjeni. Nastop 1. aprila t. l. Župni urad sv. Lenart nad Škofjo Loko. 104

Pismo s Cetinja.

(Od našega poročevalca.)

Cetinje, 3. jan. 1913.

Naj vam podam par refleksij k mojim pismom o prilikah v Črnigori. Inozemski listi raznašajo vesti o nemirih in brojnih aretacijah. Ne manjka tudi ljudi, ki bi to verovali. Tako sem nekoč dobil povse resno pismo, kjer se mi svetuje, naj zbežim iz Črnegore, ker da bo tod izbruhnila revolucija. Oseba, ki mi je ta list poslala, živi med samimi Nemci in čita le nemške liste.

Ko se je začela vojska, odšla je s kraljem cela vojska in ž njo tudi njegova telesna straža. Ostali so samo nekateri, da stražijo pred kraljevo in kraljevičevo palačo. Kralj s princji so bili na bojišču, kraljica pa je s princezinjami opravljala samaritansko delo ter prebila po cele dneve v bolnicah. Velika kneginja Milica je ob lastnih stroških osnovala bolnišnico v kadetski šoli in otvorila na dvoru popolno delavnico za perilo, pri čemer so jo podpirale ugledne cetinjske gospe. Tudi kneginja Ana Battenberška je vrlo pomagala ranjenecem. Najmlajša kneginja Ksenija je prvo dobo časih po cel dan prevažala bolnike v avtomobilu, in sicer sama.

Ta plemenita dela narodu niso ostala neznanca. Ljudje so s hvaležnostjo spremljali vsak njihov korak in ko bi bilo res kaj nezadovoljstva v deželi, bi ga bili ti dokazi ljubezni brezdvomno razpršili. To ve tudi kraljeva rodbina. Kraljica in kneginje zapuščajo dvor brez vsakega spremstva, obiskujejo bolnike same ali pa po več ur z Belvedera opazujejo boje in to brez vsake straže. Tako pa navadno ne delajo dinastije, ako jim groze nemiri.

Istotako je s kraljem, posebno pa s princema na bojišču. Brez spremstva in straže se kretajo med vojaki. Vsi vojaki, ki smo se ž njimi razgovarjali, hvalijo ljubezniv nastop kraljevih sinov. Kraljeviči se razgovarjajo v taboru s priprostim ljudmi kot z drugovi, se ž njimi šalijo in spe pod istimi šotori. Na nevarnih mestih se princji časih celo preveč izpostavljajo. Ko je bilo proglašeno premirje, se je kralj s starejšima sinovoma vrnil na Cetinje, a v taboru na Grudi je ostal samo knez Peter. Bilo je to ravno tedaj, ko so se pojavile prve vesti o nemirih. V tem času je bil celo edini sluga princa Petra na dopustu v Cetinju. Še danes se nahaja knez tam, brez spremstva, brez telesne straže. In kaj bi se bal, ko ve, da ga čuva vsa vojska.

Rad bi vedel, če je kdo izmed onih, ki so toliko pisali o nemirih, kdaj vprašal, kdo se pravzaprav buni v Črnigori: vojska ali narod. Vojaki v taboriščih so zadovoljni in navdušeni — kdo se torej buni? Ali morda ženske in otroci, ki so ostali pod domačim krovom? To ljudstvo živi s svojim kraljem zadružno življenje. Kralj skrbi za vsakega, za vsakega povprašuje.

Morda ni vladarja, ki bi čital novice svojega naroda s tolikim zanimanjem, kot kralj Nikolaj. A posebno čita dopise in marsikaj po njih ukrene. Tako je te dni čital v »Cetinjskem Vestniku« nek dopis, ki se mu je dopadal radi lepe pesmi. Takoj je pozval k sebi urednika in mu izročil za dopisnika — zlato medaljo.

Razmerje dinastije do ljudstva je zelo pristrško, familijarno — nazadnjaško, če hočete, toda tako, da izključuje že samo misel na upor.

Glasba.

Ij Koncert Ravnik - Rijavec je zbral 3. t. m. v neokusni in neakustični dvorani »Mestnega doma« toliko število slušateljev, kakor ga mlada glasbenika vsaj po dosedanji tradiciji nista mogla pričakovati. Ta pojav je vesel za našo glasbeno umetnost, četudi je moral marsikdo brusiti zanj pete. Spored je bil prebogast, ves se gibajoč v okviru Krek, Lajovic, Adamič, Ravnik, tedaj naših najmodernejših skladateljev. Celoten vtis te glasbene prireditve je pač dokumentiral kapaciteto imenovanih skladateljev in solista, veliko manj pa umevanje in navdušenje za to, deloma izključno moderno, deloma zmerno moderno glasbo v krogih naše mlajše in starejše, specialno glasbene inteligence. Tem skladbam, v katerih te vsak akord nepričakovano osupne, tako da bi najboljši harmonik ne mogel tako brzo pojmovati razvoj harmonij, kjer skuša tudi muzikalen inteligent zaman slediti zajedno harmoniji, melodiji, besedilu, ritmu, obliki itd., pot v širše kroge ni in ne bo odprta. Umetne so, gotovo, toda tako silno, dostikrat nasilno hitro brišejo za seboj sled z neprestanimi, brez počitka tekočimi novimi tvorbami, da onemogočijo čuvstvu vtis, ki je njih namen. Pa, zanimiva je ta glasba in so časi, ko si jo človek želi, kar njeno eksistenco opravičuje. Koncertanta sta za njo žela obilo bodrilne pohvale. Pianist Ravnik na deranziranem glasbilu

ni mogel do veljave, skladatelj Ravnik pa je v polni meri opravičil sodbo in nade o sebi. Njegov tovariš Rijavec je inteligen, marljiv pevec, izobrazbe srednjega, ne prebogatega materijala. Naj bi jima bila na trnjevem potu slovenske umetnosti sreča mila in veselje do nje neskaljeno. A. S.

KNJIGOTRŽTVO.

H. Sienkiewicz: V pustinjah in puščavi. Roman iz Mahdijevih časov. 2 K 80 vin., v platnu 3 K 90 vin., se dobiva v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Sienkiewicz: »Brez dogme«. Roman. 3 K, vez. 4 K 50 h. — V tem romanu nam slavnoznan pisatelj pred očuje človeka, ki o vsaki stvari dvomi in nima nobenih trdnih nazorov, katere bi lahko porabil za temelje, na katerih bi zgradil srečo svojega življenja. Iz romana doni klic, da je živa in trdna vera prvi pogoj srečnega in zadovoljnega življenja.

Krajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom na znanje. Vpošteva je velike težkoče, ki jih ima dandanes učiteljstvo pri pouku nemščine, ker nam naše šolske knjige nudijo prav malo gramatikalnega pouka, je založila »Katoliška Bukvarna« v nemškem jeziku stenski tabeli: Samostalnik — sklanjatev. Pridevnik — sklanjatev. Tabeli sta v velikosti 70 x 54 cm. Cena na platnenem papirju s palicama à 2 K 20 vin.

Pri samostalniški sklanjatvi je na 14 primerih (samostalnikih) natanko razvidno pravilo krepke, šibke in mešane sklanjatve. Krepko in šibko pridevniško sklanjatev nam pa pojasnuje 6 primerov (pridevnik s samostalnikom).

Župne urade opozarjamo, da je knezoškofijski ordinariat ljubljanski s 1. januarjem 1913 oficijelno predpisal novo izdajo »Lesar, Berla in evangeliji« kot edino dovoljenje za porabo v vseh cerkvah ljubljanske škofije. (Glej ljubljanski škofijski list št. 10, 1. 1912). Isto velja tudi za tržaško škofijo in goriško nadškofijo.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Pozor! Vile, stanovanjske hiše, stavbene parcele v mestu kot v okolici se pod jako ugodnimi pogoji prodajo.

Posredovalnica za nakup in prodajo:

Valentin Accetto Kolodvorska ulica šte. 8.

Samoborska gorčica

poznana kot najboljša domačega proizvoda, zajamčeno pristna, najboljšega okusa. Dobi se na debelo in drobno pri podpisnem izdelovalcu. Ravno tam se dobi izorno

vino

na debelo in drobno iz lastnih vinogradov na Dolenjskem.

E. PRESECKY, Samobor, Hrvatsko, odlikovan na razstavih v Krškem, v Pragi 1895 in v Zagrebu.

Ženitna ponudba.

Dobro situiran trgovec v Ljubljani, 30 let star, želi v svrhu takojšnje ženitne znanje z gospico ali pa mlado vdovo, katera bi imela 5—10.000 K premoženja ter veselje do boljše trgovine. — Ponudbe s sliko, katera se takoj vrne, pod imenom »Ludvik« poštno ležeče, Ljubljana, glavna pošta. Tajnost časna stvar. 79

Izgotovljene obleke

za moške in otroke v veliki izbiri po zmerni ceni v manufakturni trgovini

Ljubljana Pri Škofu zrau. škofije

Razglas.

Pri 48. žrebanju srečk ljubljanskega mestnega loterijskega posojila, ki se je vršilo 2. januarja 1913, je bilo izžrebanih naslednjih 80 števil:

Table with lottery numbers and prizes. Columns include winning numbers (Št. 5043, 62070, 11143, 46153, 27490, 24157) and their corresponding prizes (K 50.000, 3000, 2000, 1000, 1000, 1000). It also lists numbers from 1532 to 74456 and their prizes from K 1000 down to K 60.

Od doslej izžrebanih srečk se nastopne še niso predložile v izplačilo:

Table with columns for St. numbers and K values, listing various numbers and their corresponding values.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 2. januarja 1913.

Zupan:

dr. Ivan Tavčar l. r.

Advertisement for Liniment Capsici comp., Nadomestek za Sidro-Pain-Expeller, featuring an anchor logo and descriptive text.

Advertisement for Ženitna ponudba (Wedding proposal) with decorative border and text.

Advertisement for Hiša (House) in Kamniku na Gorenjskem, describing the property and location.

Advertisement for Iščé se (I am looking for) a craftsman for a workshop.

Advertisement for STANOVANJE (Housing) with decorative border and text.

Advertisement for mizarski pomočnik (Carpenter's assistant) with decorative border and text.

Advertisement for krasno posestvo (beautiful estate) with details on location and price.

Advertisement for Zastopnike in uradnike (Agents and officials) with details on services.

Advertisement for Solicitator with details on legal services and contact information.

Advertisement for LUD. CERNE (Jewelry) with an image of a watch and descriptive text.

Advertisement for hišo z gostilno (house with inn) with details on rooms and location.

Advertisement for organista in cerkvenika (organist and church musician) with details on services.

Large advertisement for Kranjska deželna banka v Ljubljani (Kranjans Bank in Ljubljana) with details on services and interest rates.